

Lekcja (2 godziny)

(24 czerwca 2020 r. – środa)

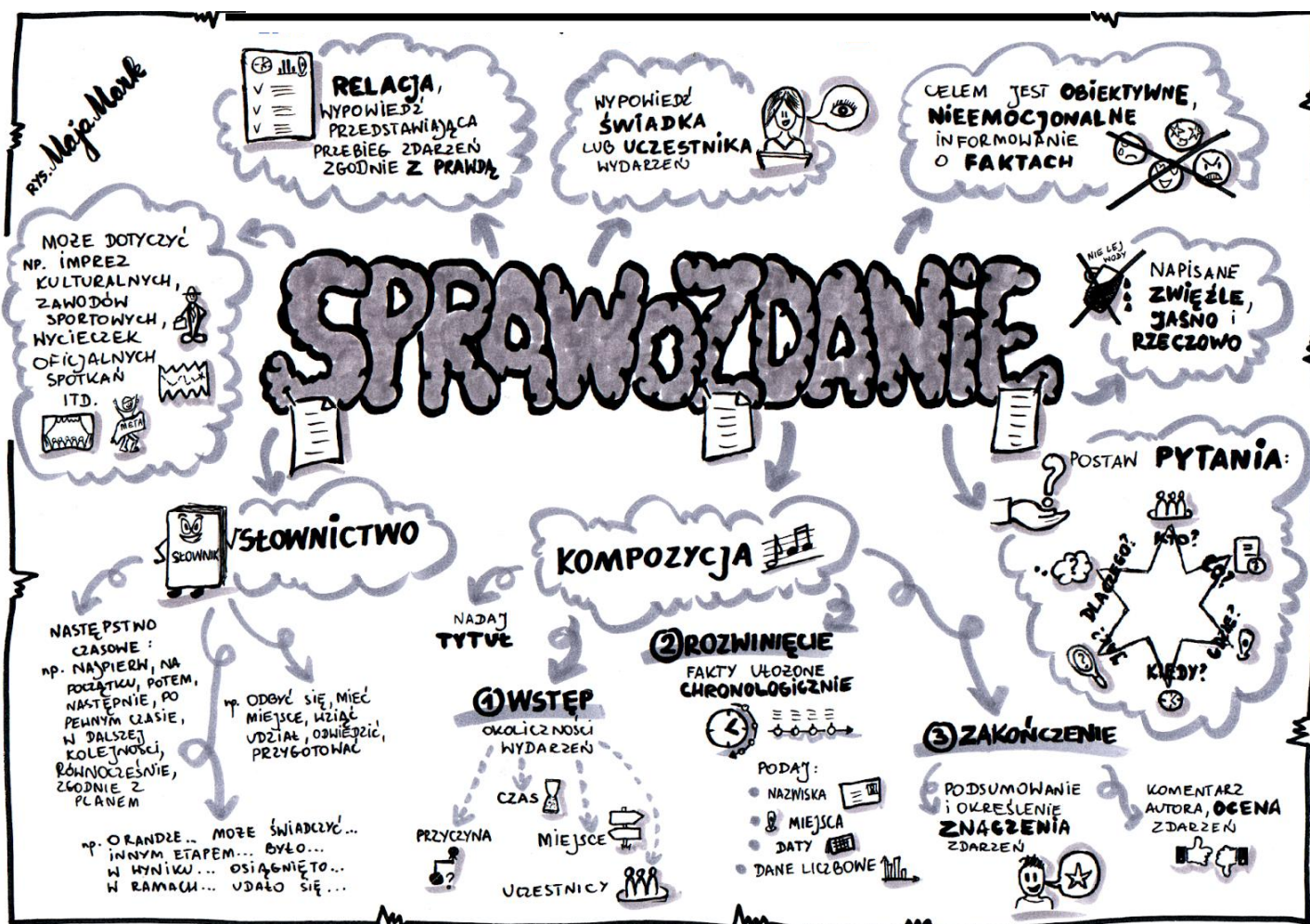
Temat: Praca z testem podsumowującym.

[Ćwiczenia s. 136 – 142]

**PROSZĘ O ZACHOWANIE ZESZYTÓW Z JEZYKA POLSKIEGO Z KLASY VI,
PONIEWAŻ BĘDĄ NAM POTRZEBNE W KOLEJNYM ROKU SZKOLNYM.**

1. Proszę o wykonanie zadań w zeszytcie ćwiczeń od s. 136 do s. 142 (wraz z dłuższą formą wypowiedzi). Poniżej zamieszczam zeskanowany materiał dla Uczniów, którzy zapodziali gdzieś swoje ćwiczenia (w takim przypadku należy wykonać zadania w zeszytcie).

Podpowiedź do sprawozdania:

Sprawdź siebie 3

JERZY SAMP

O złodzieju

Przed wielu laty [w Gdańsku] wpadł [...] w ręce stróżów prawa pewien przybysz z innego miasta, któremu udowodniono kradzież konia. [...] Sędziowie, przekonawszy się o jego winie, skazali złodzieja [...] na śmierć przez powieszenie. [...]

Kiedy rankiem w pomieszczeniu, gdzie przyszło złodziejowi spędzić ostatnią w jego życiu noc, zjawił się pachołek więzienny, by podać mu chleb i wodę, więzień poprosił go o księdza, a gdy ten niebawem przybył, powiedział mu:

– Wielebny mnichu, jest ponoć w Gdańsku zwyczaj, że skazanemu na śmierć nie odmawia się ostatniej prośby. Błagam, spraw, bym mógł raz jeszcze stanąć przed waszą Radą. Mam jej do powiedzenia coś bardzo ważnego i niezwykłego zarazem.

Właśnie tego dnia w gdańskim ratuszu obradowali dostojni patrycjusze* i rajcowie*, których zwołał do siebie burmistrz. [...] znaleźli chwilę wolnego czasu na spotkanie z człowiekiem, który niebawem zawisnąć miał na szubienicy.

[...] Drżącym ze wzruszenia i trwogi głosem skazaniec przemówił do zebranych w ratuszowej sali:

– Prześwietna Wysoka Rado Miasta Gdańska. Znam takie miejsce nieopodal Bramy Oliwskiej, w którym można by zasadzić drzewo rodzące złote owoce. Pozwólcie, Panowie, że wskażę wam je dokładnie, a gdy zrobicie to, co wam powiem, przekonacie się, że mówiłem najszerszą prawdę. [...]

Burmistrz [...] uległ namowom członków swojej Rady.

- ▶ **patrycjusz** – zamożny mieszczanin zasiadający w radzie miejskiej
- ▶ **rajca** – członek rady miejskiej

Panowie niezwłocznie wsiadli do swoich karet i powozów, więźnia zaś zamknięto w dwukółce* [...] i udano się w stronę Bramy Oliwskiej. Ledwie wydostali się poza wały i fosy, skazaniec kazał zatrzymać się woźnicy [...]. W asyście towarzyszącego mu przez cały czas kata w kapturze podszedł pod ścianę muru, wymacał w niej ruchomą cegłę, odsunął ją i wydobyl spod niej grudkę prawdziwego złota, którą zapewne wcześniej skradł komuś i ukrył w tym miejscu. Następnie zaś zwrócił się do samego burmistrza, zakreślając zakutą w łańcuchy dłonią niewielki krąg nad ziemią:

– Oto jest miejsce, gdzie należy wykopać dołek. Do niego wrzucicie mój złoty kruszec, a już po paru dniach wyrośnie tu drzewko, które gdy miną trzy miesiące, zacznie wam rodzić szczerozłote owoce. Jest wszakże jeden jedyny warunek. Otóż ten, kto roślinę tę sadzić będzie, musi mieć zupełnie czyste sumienie. [...] Pan jednak – tu zwrócił się do burmistrza – ma zapewne czyste sumienie i śmiało może zasadzić złotodajne drzewko. [...]

[Burmistrz] zamyslił się [...] nad słowami złodzieja, po czym stwierdził:

– Wolałbym, aby zrobił to jednak ktoś inny. Będąc jeszcze beztroskim młodzieńcem, zabrałem raz z ojcowskiej skarboxy kupieckiej pewną kwotę i wydałem ją na niezbyt godziwy cel. [...]

To mówiąc, przekazał grudkę złota swojemu skarbnikowi. [...] urzędnik pokręcił głową i wyznał zawstydzony:

– Ja także nie czuję się godnym spełnienia tak odpowiedzialnej funkcji. Cóż pomyślicie o mnie, jeśli drzewko nie urośnie? [...] Czyż nie mogło się zdarzyć, że od tej lub innej osoby pobrałem więcej, niż powinna była zapłacić? [...]

To mówiąc, podskarbi* szybko wsunął złoto do ręki stojącemu tuż obok niego dowódcy żołnierzy gdańskiego garnizonu* [...].

- ▶ **dwukółka** – pojazd konny na dwóch kołach
- ▶ **podskarbi** – w dawnej Polsce: wysoki urzędnik zarządzający skarboxem
- ▶ **garnizon** – oddział wojska przebywający w mieście lub twierdzy

– Zawsze byłem zwolennikiem uczciwości i prawa. Dowodzę jednak wielką liczbą żołnierzy. Czyż nie mogło się zdarzyć, że któremuś z nich wypłacono niższy żołd*, aniżeli na to zasługiwał? [...]

I dowódca żołnierzy wcisnął złotą grudkę mnichowi, który udzielił miał skazanemu na śmierć ostatniej posługi. [...]

Mnich jednak uderzył się w pierś, stwierdziwszy, że i on nie nadaje się do tego. [...]

Złoto wróciło znów do rąk burmistrza, ten zaś, spojrzawszy nieco zmieszany na złodzieja, zapytał go, czy ma coś jeszcze do powiedzenia.

– Prześwietna Rado – rzekł skazaniec. – Skoro utrzymujecie nadal, że jedyną sprawiedliwą karą za kradzież jest stryczek szubienicy, powinniśmy na dobrą sprawę wszyscy na niej zawisnąć. Każdy bowiem z nas ma na swoim sumieniu jakiś grzeszek. Czemuż to ja mam być wyjątkiem?

Na twarzy burmistrza wraz z zakłopotaniem pojawił się cień litości. Nakazał rozkuć skazańcowi kajdany i uwolnić go, ten zaś wobec wszystkich przyrzekł na kolanach poprawę.

* **żold** - wynagrodzenie żołnierza

Fragment książki *Legenda gdańska. Baśnie, podania i przypowieści*

1. Zaznacz odpowiedzi zgodne z przeczytanym tekstem.

- Poszczególni członkowie Rady Miasta Gdańska nie chcieli zasadzić drzewka, ponieważ:
 - nie wierzyli w prawdziwość skazańca.
 - okazywali pokorę wobec bardziej znamienitych.
 - zdał sobie sprawę z tego, że nie są bez winy.
 - nie byli zainteresowani tym, co mówi skazaniec.
- Mozna przypuszczać, że skazaniec opowiedział rajcom o drzewku, gdyż:
 - planował ucieczkę.
 - próbował wykupić swoje życie złotem.
 - sądził, że gdańszczanie nigdy nie popełnili żadnego występku.
 - wierzył, że gdańszczanie uznają zasądzoną karę za zbyt surową.

3. Przymiotniki, które na podstawie przeczytanego tekstu można przypisać członkom rady, to

A. dobrzy, łagodni.	C. uczciwi, okrutni.
B. nieufni, przebiegli.	D. niedoskonalni, sprawiedliwi.

2. Dokończ zdanie. Skreśl niepoprawną odpowiedź spośród podanych.

Pytanie skazańca: *Czemuż to ja mam być wyjątkiem?*, świadczy o tym, że bohater

- zrzuca winę na innych.
- uważa swoją karę za zbyt wysoką.
- jest przekonany, że nie ma ludzi bez winy.
- próbuje nakłonić radców do zmiany decyzji.

3. Ułóż plan szczegółowy tekstu „O złodzieju”.

4. Sformułuj jednym zdaniem przesłanie tekstu.

5. Uzupełnij informacje na temat przeczytanego tekstu. Wpisz odpowiednie litery.

Utwór „O złodzieju” zawiera elementy 5.1. ____ Jest to tekst 5.2. ____

5.1. A. rzeczywiste i fantastyczne	5.2. A. literacki
B. rzeczywiste i prawdopodobne	B. informacyjny
C. prawdopodobne i fantastyczne	C. reklamowy

6. Z każdej pary wykreśl nieprawdziwe informacje.

Narrator w tekście „O złodzieju“:

- jest jednym z bohaterów/nie należy do świata przedstawionego,
- zna myśli i przeżycia bohaterów/nie ma wiedzy o tym, co przeżywają bohaterowie,
- opowiada o zdarzeniach, które się wydarzyły w odległej przeszłości/relicjonuje zdarzenia, które się dzieją na jego oczach.

7. Co sądzisz o postępowaniu skazańca? Napisz kilkuzdaniową wypowiedź, w której ocenisz jego zachowanie i uzasadnisz swoją opinię.

8. Połącz linią wyróżnione przymiotniki z odpowiednią formą gramatyczną.

będąc beztruskim młodzieńcem	W. Im. r.mos.
dostojni patrycjusze i rajcowie	N. lp. r.ż.
jedyną sprawiedliwą karą	W. lp. r.m.
mówiłem najszerszą prawdę	B. lp. r.ż.
wielebny mnichu	D. lp. r.n.
Wysoka Rada Miasta Gdańska	N. lp. r.m.
z innego miasta	W. lp. r.ż.

9. Zaznacz właściwe odpowiedzi.

1. W wypowiedzi skazańca do mnicha: *Błagam, spraw, bym mógł raz jeszcze stanąć przed waszą Radą* liczba czasowników w formie osobowej to
A. 1. B. 2. C. 3. D. 4.
2. Zaimka **nie ma** we fragmencie
A. *wieźń poprosił go o księdza.* C. *Panowie wsiedli do swoich karet.*
B. *a gdy zrobicie to, co wam powiem.* D. *pokręcił głową i wyznał zawstydzenie.*
3. Liczebnik zastosowana w związku
A. *chwile wolnego czasu.* C. *jedyny warunek.*
B. *jeden warunek.* D. *niewielki krąg.*
4. Trzy przyimki znajdują się w szeregu
A. *i, pod, się, do, w.* C. *ono, jakiś, otok, z.*
B. *a, jej, by, spod, tym.* D. *nad, tu, aby, ktoś, ponieważ.*
5. Wyłączanie przymiotniki, które się nie stopniują, znajdują się w szeregu
A. *ważnego, szczerzy, zły.* C. *niewielki, niższy, dobry.*
B. *złoty, ojcowskiej, kupieckiej.* D. *czyste, odpowiedzialnej, więzienny.*
6. W wypowiedzeniu: *Czyż nie mogło się to zdarzyć?* częstkę *nie* piszemy oddzielnie, ponieważ pisze się ją osobno
A. z każdym czasownikiem.
B. z czasownikami w formie osobowej.
C. z czasownikami w formie nieosobowej.
D. w zależności od intencji wypowiadającego się.

10. Sporządź wykres zdania.

Na twarzy burmistrza wraz z zakłopotaniem pojawił się cień litości.

11. Na zlecenie rady miejskiej napisz sprawozdanie z tego, jak doszło do ułaskawienia skazańca.

A series of horizontal lines for writing a report. A large, semi-transparent watermark reading "egzemplarz okazowy" is oriented diagonally across the page.